

Könyvajánló

A prominens beteg. 100 beteg, 100 kórkép – egységes szerkezetben

Medscape, 19 August 2020 ; 27 August 2020

Forrás Internet-helye:

https://deutsch.medscape.com/diashow/49000706?nlid=136961_3081&src=WNL_mdplsnews_200820_MSCPEDIT_DE&uac=347207CJ&faf=1#1

Thomas Meißner: Der prominente Patient. Krankheiten berühmter Persönlichkeiten, Springer, 2019, S. 408, 39,90 EUR; eBook ISBN 978-3-662-57731-8; Softcover ISBN 978-3-662-57730-1

Johann Sebastian Bach: 1949-ben *Wolfgang Rosenthal* berlini sebész megvizsgálhatta a Tamás-templom karnagyának csontjait. ***Többszörös exosztózis képződményt*** figyelt meg a medencegyűrűn, az ágyékcsigolyán és a sarokcsonton. A csontkinövések oka az orgonajátékkal járó visszatérő erőfeszítés és izommunka.

Charles Baudelaire: A féktelen írás- és életmódjáról ismert francia költőt 45 éves korában agyvérzés érte. Még másfél évig élt és ***krónikus afáziában*** szenvedett. Csak néhány szitokszót tudott kiejteni, nem volt állapota tudatában, amit a neurológusok ***azognóziaként*** definiálnak.

Ludwig van Beethoven: A zeneszerző holttestének boncolási jelentése és egyéb leletek alapján arra lehet következtetni, hogy süketisége és oroszlánarca ***Paget-kór***nak tulajdonítható.

Humphrey Bogart láncdohányos és alkoholista volt. ***Nyelőcsőrákban*** halt meg.

Bertolt Brecht: Egész életében visszatérő szívpanaszait orvosai inkább neurotikus jellegűeknek tekintették. 2010-ben azonban Stephen Parker brit

Brecht-szakértő talált egy rövid feljegyzést, miszerint gyermekkorában szívágulásban szenvedett. A tünetekből és a bal arcán időnként furcsa grimaszt kiváltó idegrángásokból arra következtetett, hogy Brecht fiatalkorában szívpanaszokkal járó és chorea minor által kísért reumás lázban szenvedett. Halálának oka a diagnózistól eltérően nem infarktus, hanem valószínűleg uroszepszis okozta **perikarditisz** volt. Felnőttkorában ugyanis sokáig veseköve volt, prosztatitiszben és húgycsőszűkületben szenvedett.

Rita Hayworth: A filmdíva különös viselkedését sokáig alkoholizmusának tulajdonították. *Ronald Fieve* new york-i pszichiáter 1979-ben állapította meg, hogy **Alzheimer-demenciában** szenved.

Friedrich Hölderlin: 1806 szeptemberében valamilyen **pszichózis** miatt került a tübingeni egyetemi klinikára, ahol *Johann Autenrieth* vezető orvos kezelte. Nyugtatóként nadragulyát és nyers ópiumot alkalmazott. „Gyógyíthatatlanná” nyilvánították és egy asztalos családjának gyámsága alá helyezték. Élete hátralevő 36 évét a Neckar-parti „tübingeni toronyban” töltötte.

Bob Marley: A reggae zenész jobb nagylábujján 1977-ben rosszindulatú melanómát diagnosztizáltak. Az **acrolentinignosus melanoma** egy olyan altípus, amely a melanómás betegek 4%-ánál fordul elő. 1980-ban, utolsó koncertjét követően Németországba utazott, ahol a *Tegernsee* partján levő *Ringberg*-klinikán, egy kétes hírű „csodadoktor”, *Dr. Josef Issels* kezére adta magát. Már nem sikerült hazautaznia, Floridában átszállás közben halt meg.

Steve MQueen: A hollywood-i színésznél 1978-ban **pleurális mezoteliómát** diagnosztizáltak, amelyet az esetek 80-90%-ánál azbesztexpoziációval hoznak összefüggésbe. Ezt a tengerészgyalogságnál töltött szolgálat, vagy a motorbiciklizésnél használt tűzálló védőruházat okozhatta. Unortodox módszerekkel, vitaminokkal, ásványi anyagokkal, kávé beöntésekkel kúrálgatta magát, majd egy amerikai származású mexikói kuruzslóhoz

fordult. Végül Juarez-ben, a *Santa Rosa Clinic*-en végzett műtéten kiderült, hogy a jobb oldali tüdőtumor elérte a rekeszizmot és áttért a bal tüdőre. Halálának hivatalos oka: szívinfarktus.

Auguste Renoir: Festményein nem vehető ki, hogy jobb vagy bal kézzel festett-e. Az sem, hogy betegsége miatt keze deformálódott és csaknem teljesen mozgásképtelen volt. 50 éves elmúlt, amikor jelentkeztek nála a **reumatoid artritisz** tünetei. Élete utolsó hét évét kerekesszékekben töltötte. Csaknem mozgásképtelen volt, csonttá-bőrré soványodott, fájdalmak, felfekvéses sebek kínozták. És még mindig nagyméretű festményeken dolgozott. Élete utolsó napján megfestette az anemónákat, amelyeket szobalánya gondozott.

Andy Warhol: Asperger szindrómában szenvedett. 1987-ben, valószínűleg egy epehólyag-műtét következtében halt meg.

Christiaan Barnard professzor: 1967 decemberében végrehajtotta az első szívtranszplantációt. Kevesen tudták, hogy jó tíz évvel korábban **reumatoid artritiszt** diagnosztizáltak nála. Második szívtranszplantációs műtétje közben (1968. 01. 02.) heveny fájdalom nyilallt a kezébe, ujjai lemerevedtek és nem tudta csatlakoztatni a szív-tüdő gépet. Műtét közben kirántotta az aortakatétert a főütőérből és súlyos vérzést okozott a betegnek. A műtét végül sikeres volt, a recipiens még másfél évig jó egészségben élt.

Fájdalmai miatt Barnard az analgetikum abúzusig jutott, ami gyomor- és bélvérzést, továbbá súlyos anémiát okozott. Különböző terápiás opciókkal próbálkozott: kortikoszteroidokkal, Penicillammal, Chloroquin-nel, sejterápiával. 1983-ban feladta hivatásának gyakorlását.

Marie Curie: Évtizedekig a megengedett határértéket százszorosan meghaladó radioaktív környezetben dolgozott. Már harminc éves korában **súlyos sugárbetegségben** szenvedett. Ennek ellenére naponta több mint 14

órát dolgozott, nem tartotta be a biztonsági előírásokat. A láz, az erőtlenség, a sebesedés ellenére megszállottan végezte munkáját.

Albert Einstein: Az anglo-amerikai orvostársadalomban fogalommá vált az „*Einstein Sign*”: ezzel a kifejezéssel illetik az abdominális aorta aneurizma olykor nehezen interpretálható tüneteit. *Rudolph Nissen* német sebész, aki évek óta abdominális panaszok miatt kezelte a fizikust, 1948-ban a *Brooklyn Jewish Hospital*-ban exploratív laparotómiát végzett és grapefruit nagyságú **mellkasi aorta aneurizmát** tárt fel. Ezt az aortafal stabilizálása céljából az éppen akkor felfedezett celofánnal vonta be. 1955. április 12-én ismét erőteljes mellkasi fájdalmak léptek fel, az aneurizma már-már szétrobbanni készült. Einstein nem vállalta az újabb műtétet. „Megtettem a kötelességemet és elegánsan fogok elmenni.”

Martin Luther: Gyakori fülzúgásai, szédülési rohamai voltak, feje és mindene fájt. Levelezésében naturalisztikus részletességgel ír bántalmairól. Közeli hívének, *Philipp Melanchtonnak* arról panaszkodott, hogy csak izzadással járó kemény erőfeszítéssel tud megszabadulni kemény székletétől. Egy vesekő miatti vizeletrekedés majdnem az életébe került. Valószínűleg **Meniére-betegségben** szenvedett.

Heinrich Schliemann: Trója felfedezője télen-nyáron úszni járt. Állandó fülfájásban szenvedett, hallása fokozatosan romlott. 1866-ban akut halláskárosodást szenvedett, de orvosai tanácsa ellenére nem hagyott fel az úszással. 1890 novemberében, *Hermann Schwartze*, a fülsebészet úttörője megműtötte, nagy exosztózisokat távolított el mindkét füléből, kitágította az antrum mastoideumot. Néhány héttel a műtét után, 1890 Karácsonyán halt meg. Mai fül-orr-gégészek feltételezése szerint **koleszteatómás középfülgyulladásban (gyöngydaganatban)** szenvedett, amely a dobhártya jóindulatú, de expanszív és destruktív daganata, progrediens csontpusztulással és krónikus középfülgyulladással.

VII. Edward angol király: Viktória királynő legidősebb fia 61 éves koráig várakozott az utódlásra. Két nappal a koronázás kitűzött időpontja előtt *Sir Frederick Treves* sebész **vakbélgyulladás** állapotot állapított meg nála, a koronázást két héttel elhalasztották. Még nyolc évig uralkodott.

III. Frigyes német császár: „Láncpipázó” volt, gyakran szenvedett torokgyulladásban, tracheakanült viselt, ezért már alig tudott beszélni. Többek között *Rudolf Virchow* kezelte. 1887-ben **gégerákot** diagnosztizáltak. Mindössze 99 napig uralkodott. 1888 a „három császár évenként” vált emlékezetessé.

II. Vilmos német császár: Már születése drámai volt. Csak szülés közben tűnt fel, hogy farfekvéssel érkezik. A szülés levezetője, *Eduard Arnold Martin*, a *Charité Berlin* szülészeti klinikájának igazgatója volt. Csak két-három nappal később észlelték a balkar perifériás bénulását (valószínűleg: **Duchenne-Erb bénulás**). Gyermekkorában a legváltozatosabb módszerekkel kezelték, szesszel dörzsölték, állathússal (frissen elejtett nyúlhússal) borogatták, tíz éven keresztül váltakozó- vagy galván-árammal elektromos kezeléseket kapott. Felnőttkorában balkarja 15 cm-rel rövidebb volt. *John C. G. Röhl* történész szerint ezek a kezelések felérték a bántalmazással. Az anyai szeretet hiányával és a borzalmas nevelési eljárásokkal együtt ez súlyos személyiségtorzulást eredményezett.

John F. Kennedy amerikai elnök: 13 éves korától jelentkező bélpanaszainak gyógyszeres kezelése **kompressziós csigolyatörésekkel járó szekunder oszteoporózist** okozott. 1947-ben **krónikus mellékveseelégtelenséget (Addison-kórt)** diagnosztizáltak. Újabb hipotézisek szerint az **autoimmun poliglanduláris szindróma 2-es típusában (APS 2)** szenvedett. Nővére, Eunice ugyancsak Addison-kórban, fia, John F. Kennedy Jr. Basedow-kórban szenvedett.

Napoleon Bonaparte: 30 éves koráig szálkás alkatú, hosszúhajú férfi volt. 36 éves korától alkata megváltozott: korpulenssé és letargikussá vált, arca elpuhult, hajzata elvékonyult, csípője megvastagodott. Ezek a feminizálódás jegyei. Aluszékonnyá vált. Orvosa leírása szerint Szent Ilona-szigetén már alig volt testszőrzete és dús keblei voltak. Elváltozásai és a boncolási leletek valamilyen endokrinológiai megbetegedésre utalnak. Későbbi spekulációk szerint a **hipofízis elülső lebenyének elégtelenségében** szenvedett, amit egy baleseti sérülés okozott.

Eva Perón (Evita): Méhnyakrákban szenvedett. Akkoriban a rákos megbetegedéseket még tabuként kezelték, nem tudatták vele a diagnózist. 1951 novemberében eltávolították a méhét. Az első argentin nő volt, aki kemoterápiában részesült.

Eleanor Roosevelt amerikai first lady: Orvosa 1960 áprilisában enyhe anémiát és leukocitopéniát állapított meg. A hematológusok **aplasztikus anémiát** diagnosztizáltak. Később egy másik orvos reaktivált tuberkulózist és csontvelő tbc-t feltételezett. Orvosai azonban tartották magukat saját diagnózisukhoz és továbbra is Prednizonnal kezelték. A halála utáni autopszia mind a disszeminált tbc-t, mind az aplasztikus anémia diagnózisát megerősítette, ami a mai szemlélet szerint **mielodiszpláziás szindróma** is lehetett.

Gustav Stresemann: A Nobel-békedíjas német külügyminiszter 51 évet élt. Szívpanaszai voltak. Megnagyobbodott pajzsmirigye leszűkítette a légcsőt. Tartósan magas vérnyomása volt. Recidiváló vesegyulladásai súlyos urémiát eredményeztek. Ennek ellenére hatalmas munkatempót diktált magának, élete utolsó napját is végigdolgozta. Többórás megbeszélése volt a birodalmi kancellárral, majd a gazdasági miniszterrel és végigült egy frakcióülést. Ezután infarktus kapott. 2029. október 3-án érte a második infarktus, amelyet nem élt túl.